

Pregled strokovnih člankov

Pravnik, Ljubljana, leto 2008, št. 7–8:

Krug, P.: Urejanje zunajsodnega dela sodnikov: etični standardi in njihova uporaba v Združenih državah Amerike (Pisec opiše sistem sodniške discipline v ZDA, katerega namen je krepiti pozitivno javno podobo sodstva ter spodbujati sodniško nepristranskost, neodvisnost in integriteto. Čeprav ima vsaka od zveznih držav svoj sodniški kodeks, pa so si vsi ti normativni standardi zelo podobni, saj temeljijo na modelu, ki ga je pripravila avtonomna poklicna organizacija Ameriško pravniško združenje, *American Bar Association*. Precej skladna je tudi njihova razlaga/uporaba v konkretnih primerih.) – Korošec, D.: O poglavitnih kazensko-pravnih dobrinah spolnih kaznivih dejanj (Avtor ugotavlja, da smo v zadnjih desetletjih – še posebej od konca šestdesetih let dalje – priče velikim premikom na področju družbeno-kulturnega dojemanja in vrednotenja človekove spolnosti. V tej sferi so se nravi – tradicionalna normativna pričakovanja – spreminjale/prenovile relativno hitro, to pa vpliva tudi na državno, pravno-politično urejanje spolnega vedenja. Države se preusmerjajo v varovanje strogo osebnih dobrin, ne pa več primarno v sankcioniranje uradno predpisane spolne morale. V tej zvezi postane ključno vprašanje, ali določeno ravnanje grobo in splošno/družbeno nesprejemljivo prizadene ali ogrozi svobodo – pravzaprav lastninsko pravico – druge osebe. Pisec poudarja, da gre tu v resnici za porajanje/vzpostavitev nove spolne morale, ki temelji na posameznikovi spolni avtonomiji, integriteti in zasebnosti. To se v doktrini tako imenovanega spolnega kazenskega prava pokaže zlasti v razpravah o tem, katere dobrine so oziroma naj bi bile predmet javnega/državnega varovanja, ne nazadnje pa tudi pri opredelitvi pojma »spolno ravnanje«. Avtor nameni posebno pozornost spolni samodoločitvi kot dobrini kazenskega prava.)

Socialno delo, Ljubljana, leto 2008, št. 1–2:

Cink, T.: Organizacijski dejavniki stresa v profesiji socialnega dela (Prispevek, ki je sicer povzetek izsledkov raziskave, opravljene med strokovnimi delavci centrov za socialno delo, se osredotoča na organizacijske dejavnike stresa. Avtorica ugotavlja, da so potencialni viri stresa preobremenjenost zaposlenih z obsegom dela, konfliktnost in dvoumnost poklicne vloge, slabi delovni pogoji, nizek ugled socialnega dela kot takega, neobetavne možnosti napredovanja zaposlenih, nezadovoljstvo s politiko vodenja zavodov in nestimulativno nagrajevanje za opravljeno delo. Zaposleni ocenjujejo svoje delo kot relativno stresno, pri čemer so ženske bolj obremenjene kakor moški. Pomembni dejavniki blažitve stresnih situacij so varnost zaposlitve, dobri medosebni odnosi in visoka stopnja socialne podpore. Zaposleni rešujejo stiske in težave, ki izvirajo iz njihovega dela, predvsem sami in znotraj svojega strokovnega okolja, šele nato pa se obračajo na zunanje, širše so-

cialno okolje, v katerega uvrščajo družinske člane in prijatelje. Najbolj stresno področje dela je služba prve socialne pomoči, najmanj stresna pa so uradniška opravila.)

Zoran Kanduč

Deviance et société, Genève, leto 2007, št. 3:

Tanner, S.: Nasilje množice: etnično čiščenje Bosne v letih 1992–1995 (Po konvenciji o preprečevanju in zatiranju genocida je genocid »vsako dejanje, storjeno z namenom uničiti v celoti ali delno določeno narodnostno, etnično, rasno ali versko skupino ljudi«. Za znanstvenike so manj pomembne pravne opredelitve genocida in dokazovanje naklepa za uničenje določenega naroda ali skupine, pomembnejše je preučevanje družbene prakse, ki se usmerja v iztrebljenje sovražnega naroda ali skupine. Zlasti je zanimiva dinamika in družbena logika, ki pelje v množično viktimizacijo skupine ali naroda. V Bosni je bil namen genocida napraviti določeno krajevno območje narodnostno čisto. Za doseg tega cilja so se dogajali uboji, mučenja, aretacije, izvensodni poboji, posilstva in spolno nasilje, zapiranje civilnega prebivalstva v geto, prisilne izselitve in izgoni prebivalcev.) – Alain, M., Gregoire, M.: Policijska etika (Raziskovalci že dalj časa preučujejo procese oblikovanja policijske poklicne identitete po zaključenem teoretičnem in praktičnem usposabljanju in z delom v vsakdanji praksi in v stiku s starejšimi policisti. Raziskovalci so ugotovili, da se idealno teoretično in znanstveno zamišljena policijska etika, ki jo »sprejmejo« policisti med šolanjem po nastopu praktičnega dela, kmalu »utopi« v »praktični policijski etiki«. V Kanadi traja teoretično usposabljanje policistov 3 leta, praktično pa 15 tednov pod nadzorom nacionalne policijske šole. Policijski poklic je zelo cenjen in policisti štejejo za elitno družbeno skupino, saj imajo visoke plače in se lahko upokojijo po 25 letih službe, po upokojitvi pa se lahko zaposlijo v drugih ustanovah in organih. Znižanje policijske etike se kaže zlasti v sprejemanju različnih »daril«, kar postane postopoma »normalno« ravnanje, čeprav že pomeni korupcijo.) – Simmat-Durand, L.: Mati narkomanka (Narkomanka, ki postane mati, krši kazensko-pravne norme, saj je uživanje mamil prepovedano, socialne norme, ki določajo podobo dobre matere, zdravstvene norme in norme glede spola, saj se šteje narkomanija za tipično odvisnost moških. Ta konflikt norm zahteva tudi ustrezen družbeni odziv: kaznovanje, odvzem otroka in obvezno zdravljenje odvisnosti. Po 1990. letu so najprej v ZDA, potem pa tudi v Franciji pričeli natančneje preučevati »kokainske oziroma metadonske« otroke. Uživanje drog in kajenje vedno zapusti določene negativne zdravstvene in socialne posledice, še zlasti nevarno je med nosečnostjo in dojenjem. Zato je v Franciji uživanje drog zadosten razlog za odvzem otroka.) – Lagrange, H., Legleyes, S.: Nasilje, alkohol,

kanabis in depresija pri francoskih mladoletnikih (Porast nasilja med francoskimi mladoletniki po 1990. letu je bil tesno povezan s povečanim uživanjem prepovedanih drog, zlasti kanabisa. Hkrati se je zmanjšalo uživanje alkohola in kajenje. V vseh evropskih državah so ugotovili ob porastu uživanja drog hkraten porast mladoletniškega prestopništva. Tako uživanje drog kot nasilje in mladoletniško prestopništvo pa so pogojeni s psihološkimi konflikti, frustracijami in stresi mladih, ki bežijo pred resničnim življenjem in iščejo zadovoljitev svojih potreb in želja v nadomestnih vedenjskih oblikah. Isti psihološki vzroki lahko povzročajo depresije, samomore in poskuse samomorov ali nasilje do drugih. Tudi prehitra in nevarna vožnja mladih se lahko razloži kot poskus samomora ali kot napad na druge ljudi.)

Revue internationale de criminology et de police technique, Genève, leto 2008, št. 2:

Michaud, P. idr.: Jemanje talcev v Kanadi (Opisanih je 534 primerov jemanja talcev v Kanadi od 1990. do 2004. leta, v katerih so sodelovali policisti. Enotna ugotovitev je, da so te situacije zelo nevarne in zahtevajo takojšnje ukrepanje policije, saj so storilci »v stanjučasne osebnostne dezorganizacije in se niso sposobni spoprijeti s problemom na ustrezen in normalen način«. Namen policijske intervencije je preprečiti kaznivo dejanje ali zmanjšati njegov obseg in posledice. V kriznih položajih ni mogoče zanesljivo predvideti posledic in žrtev. Policija je ob kriznih situacijah pod velikim pritiskom, tudi zaradi javnosti, saj vsak neuspeh ali napačen korak policije povzroči zmanjšano spoštovanje policije in zmanjšano zaupanje v njeno usposobljenost. Med 509 povzročitelji kriznih situacij jih je imelo samomorilsko preteklost 21,6 %, psihične težave pa je imelo 45,0 %, kar kaže, da večina storilcev izhaja iz »normalne« populacije. Na nevarnost jemanja talcev kaže tudi podatek, da je bilo 87,8 % storilcev oboroženih s strelnim orožjem, noži ali eksplozivom.) – Michaud, P. idr.: Empirična tipologija storilcev kaznivega dejanja jemanja talcev v Kanadi (V zadnjem desetletju v Kanadi intenzivno preučujejo krizne situacije zaradi jemanja talcev, saj je treba policiste usposobiti za učinkovite intervencije. Tipologija storilcev običajno upošteva mentalno bolne storilce, politične ekstremiste, verske fanatike, navadne kriminalce, obupane zapornike, teroriste, alkoholike, narkomane ter učence, dijake in študente, ki so v krizi zaradi šolskega neuspeha. Motivi storilcev so lahko psihološki, kriminalni ali politični. Za policiste je pomembna delitev storilcev na avtoagresivne in heteroagresivne do žrtev in policije.) – Baroche, C.: Policijska pogajanja v kriznih situacijah (V Franciji imajo posebne policijske enote za intervencije in pogajanja v kriznih situacijah. Pri intervencijah so pomembni dejavniki: vzroki krize, motivi, nasilje, povezave med storilcem in žrtvijo, sprejemljivost za pogajanja, samo-

morilne težnje, politični, verski ali kriminalni motivi, depresija, maščevanje, stanje po umoru in grožnja s samomorom.) – St-Yves, M., Prudhomme, M.: Dejavnost kanadske policije pri reševanju kriznih situacij (Temeljna načela delovanja policije v kriznih situacijah so: takojšnja intervencija, načrtnost delovanja in pogajanja. Od 358 kriznih situacij v obdobju od leta 1990 do 2004 jih je policija 86,0 % rešila na miren način. Za taktičen napad ali za pogajanje se odloči vodja policijske enote glede na posebnosti posamezne krizne situacije in glede na tveganje ene ali druge vrste intervencije. Pokazalo se je, da je taktični napad z orožjem ali kemičnimi sredstvi povzročil dosti večje število ranjenih in ubitih, medtem ko je teh pri pogajanjih največ 1,0 %. Raziskava je pokazala, da je za razplet krizne situacije kritičnih zlasti prvih 45 minut.)

Revue pénitentiaire et de droit pénal, Paris, leto 2007, posebna številka:

Pradel, J.: Razvoj prava o izvrševanju kazenskih sankcij (Šele z izvršitvijo kazni se uresniči grožnja kazenskega prava, da bo vsak storilec »plačal« storjeno zlo. To pravo je vedno bolj pomembno tudi zaradi povečanega varstva človekovih pravic med prestajanjem zaporne kazni. Med kazenskimi sankcijami zahteva posebej skrbne in natančne norme kazni zaporov. Ne glede na različnost stališč, se v Evropi pri izvrševanju zaporne kazni še vedno uporablja načelo individualizacije in resocializacije obsojencev. Ker se s kaznovanjem družba varuje pred kriminaliteto, bodo zapori še dolgo namenjeni najnevarnejšim prestopnikom.) – Fevrier, F.: Vsebina upravnega prava o izvrševanju kazenskih sankcij (To pravo ureja načine izvrševanja posameznih kazenskih sankcij, varstvo pravic obsojencev ter reševanje pritožb obsojencev zoper odločitve zaporske uprave. Sodišča se do najnovejšega časa niso vmešavala v izvrševanje kazenskih sankcij, ker je to področje štelozelo za čisto upravno zadevo, za katero je pristojna zaporska uprava, danes pa je enotno stališče, da morajo sodišča varovati pravice obsojencev tudi med prestajanjem kazni. Varstvo pravic obsojencev je treba zagotoviti zlasti pri izrekanju in izvrševanju disciplinskih kazni, ki jih zaporska uprava izreka obsojencem.) – Gourdou, J.: Novejši razvoj na področju osamitve obsojencev (Osamitev obsojenca je zelo star problem, saj je John Howard že leta 1777 predlagal celični sistem prestajanja zaporne kazni. Tudi danes ni enotnega penološkega stališča glede prednosti in slabosti skupnega ali posamičnega prestajanja zaporne kazni. Največ vprašanj se nanaša na varovanje obsojenčevega telesnega in duševnega zdravja med osamitvijo in naloge zdravnikov. Z vidika varstva obsojenčevih pravic pa je pomemben odgovor na vprašanje, katere pravice se odzamejo ali omejujejo med prestajanjem disciplinske kazni oddaje v samico. Zato so v sodobnih državah vsi postopki izrekanja in izvrševanja disciplinske kazni oddaje v samico pod strogim nadzorom sodišč. Penologija v celoti zavrača osamitev nad eno leto.) – Malbat, V.: Družinske pravice

zapornikov (Med prestajanjem zaporne kazni je treba obsojencem zagotoviti določene družinske pravice, saj je povezava z družino pomembna za uspeh resocializacije. Obsojencem zagotavlja družinske pravice Evropska konvencija o človekovih pravicah in temeljnih svoboščinah (6. člen). V zadevi Messina proti Italiji je to sodišče leta 2000 odločilo, da čeprav odvzem prostosti zahteva določene omejitve družinskih pravic obsojencev, morajo biti te omejitve v skladu z 8. členom Evropske konvencije o človekovih pravicah in temeljnih svoboščinah, ki določa, »da so omejitve človekovih pravic dovoljene samo, če to zahtevajo pomembni družbeni interesi in so omejitve sorazmerne z zakonitimi cilji varstva demokratične družbe«. Zato mora biti obsojencem med prestajanjem zaporne kazni zagotovljena pravica do sklenitve zakonske zveze, do ustanovitve istospolne partnerske skupnosti ali zunajzakonske skupnosti. Manj enotna pa so stališča glede tega, ali lahko obsojenec med prestajanjem zaporne kazni postane roditelj, bodisi s spolnim odnosom ali s pomočjo umetne oploditve. Obsojenci lahko izvršujejo tudi vse roditeljske pravice, seveda sorazmerno z odvzemom prostosti.) - Buisson, J.: Zunanji nadzor nad zapori (Tako Minimalna standardna pravila za ravnanje z obsojenci (ZN, 1955) kot Evropska zaporska pravila (Svet Evrope, 2006) zahtevajo, da mora nadzor nad zapori opravljati neodvisen organ. Evropski parlament je 17. decembra 1998 sprejel sklep, da morajo vse članice imenovati Generalnega nadzornika zaporov kot neodvisni nadzorni organ, na katerega se bodo lahko obsojenci pritožili zaradi kršitve svojih pravic. Generalni nadzornik skrbi za pogoje, v katerih se izvršuje zaporna kazen, varuje pravice obsojencev ter skrbi za strokovno obravnavanje obsojencev z upoštevanjem penološke deontologije, pomembni pa so tudi pogoji, v katerih delajo penološki delavci.) - Cere, J.-P.: Odbor za preprečevanje mučenja in nečloveškega ter ponižujočega kaznovanja (Evropska konvencija o preprečevanju mučenja ter nečloveškega in ponižujočega kaznovanja, ki je pričela veljati 1. februarja 1989 določa, da Svet Evrope imenuje poseben odbor, v katerem je vsaka država članica zastopana z enim članom. Naloga odbora je preprečevati mučenje ter nečloveško in ponižujoče ravnanje, o kršitvah obsojenčevih pravic pa odloča Evropsko sodišče za človekove pravice. Odbor lahko obiskuje zapore, pripore, prostore za policijsko pridržanje, psihiatrične bolnišnice ter centre za tujce. Odbor o svojih ugotovitvah izdela poročilo, ki ga pošlje vladi s priporočili za izboljšanje ugotovljenega stanja. Dosedanja praksa kaže, da je bilo delo odbora uspešno zlasti na področju zmanjšanja prenaseljenosti zaporov.) - Cere, J.-P.: Pravica obsojenca do pravičnega postopka (V Franciji se od 1995. leta vsak obsojenec lahko pritoži na upravno sodišče, če misli, da so mu kršene človekove pravice. Pri svojem odločanju upoštevajo sodišča odločitve Evropskega sodišča za človekove pravice in stališča Odbora za preprečevanje mučenja. Zapori morajo zagotoviti obsojencem vse procesne pravice in pošteno sojenje tudi v disciplinskih postopkih, saj se jim z izrečenimi disciplinskimi sankcijami od-

vzemajo in omejujejo že priznane pravice. Pri tem ne gre le za kazni oddaje v samico in izgubo določenih ugodnosti, temveč tudi za zmanjšano možnost dobiti pogojni odpust ali premestitev v bolj odprti zavod. V disciplinskem postopku je treba obsojencu zagotoviti pisno obtožnico, čas za pripravo obrambe, zagovornika, zaslišanje v kontradiktornem postopku in pravico do pritožbe.) - De la Cuesta, J. L.: Sistem izvrševanja kazenskih sankcij v Španiji (Po zakonu je namen izvršitve kazenske sankcije prevzgoja in vključitev obsojenca v družbo. Sodišče lahko obsodi storilca na zapor od najmanj 3 mesecev do 20 let, le izjemoma na 25 ali 40 let. Individualizacija izvrševanja kazni se kaže v različnih režimih, saj obsojenci lahko prestajajo kazni v navadnem, zaprtem, polodprtem ali odprtem režimu, kot poseben režim se šteje tudi pogojni odpust. Pri razvrščanju obsojencev se upoštevajo potrebe tretmana obsojencev in varstva družbe pred kriminaliteto. Težave povzročata prenaseljenost zaporov, saj so v celici za enega običajno trije. Država skuša zmanjšati prenaseljenosti zaporov s spremenjeno kaznovno politiko, z uporabo pogojnega odpusta in s povečanjem števila obsojencev v polodprtih in odprtih zavodih. Španija ne gradi novih zaporov in se drži načela: »Ustavite rast števila zaporov«.) - Vacheret, M.: Kanadski model izvrševanja kazenskih sankcij (Kanadska zvezna uprava za izvrševanje kazenskih sankcij skrbi za izvrševanje kazni nad 2 leti zavora, za izvrševanje krajših kazni pa so zadolžene pokrajinske uprave. Po zakonu iz 1992. leta uprava skrbi za varstvo družbe s pomočjo obsojencem, da bodo kot državljani spoštovali zakone. Po zakonu je namen izvrševanja kazni resocializacija in socialna reintegracija prestopnikov, vendar v okviru nove rehabilitacijske ideologije. Značilnost kanadskega modela izvrševanja kazni je racionalnost in strukturiranost, zato se pri odločanju o pogojnem odpustu uporabljajo znanstvena spoznanja o evalvaciji in kriminalni prognozi. Že ob sprejemu obsojenca v zapor se zanj izdela kriminalna prognoza tveganja prihodnje kriminalitete, nato pa se tem ugotovitvam prilagaja stopnja nadzora in režim prestajanja kazni vključno s pogojnim odpustom.) - Faucher, P.: Pogojni odpust (V številnih državah so deljena mnenja o koristnosti oziroma škodljivosti pogojnega odpusta. V zadnjih letih se je izoblikovala obsežna pravna praksa tako glede pogojev za odobritev pogojnega odpusta kot pravnega postopka ob odločanju o pogojnem odpustu in priznanja obsojencem pravice do pritožbe zoper zavrnitev prošnje za pogojni odpust. Osnovni pogoj za odobritev pogojnega odpusta pa je še vedno dosežena stopnja resocializacije obsojenca zaradi preprečevanja povratništva. Pri tem pa ni jasno, kaj pomeni uspeh resocializacije v zaporu in ne, kako naj pogojni odpust prepreči povratništvo. Niti teoretiki niti praktiki niso niso enotnega mnenja, kako doseči resocializacijo obsojencev in kako jo meriti.) - Kovler, A.: Izvrševanje kazni zavora in upoštevanje 3. člena Evropske konvencije o človekovih pravicah in temeljnih svoboščinah (Med izvrševanjem zaporne kazni je treba spoštovati človekove pravice, ki so zagotovljene z Evropsko konvencijo o človekovih pra-

vicah in temeljnih svoboščinah in z Evropskimi zaporskimi pravili iz leta 2006. Po mednarodnih normah ohrani obsojenec med prestajanjem zaporne kazni vse pravice, ki mu niso bile izrecno odvzete s sodbo, vse omejitve pravic po morajo biti v skladu z zakonitimi cilji izvrševanja kazni. V tem smislu je Evropsko sodišče za človekove pravice izrazilo mnenje, da vsak odvzem prostosti pomeni že sam po sebi določeno trpljenje in omejitev človekovih pravic.)

Revue pénitentiaire et de droit pénal, Paris, leto 2008, št. 1:

Saas, C.: Poenostavljen kazenski postopek za obravnavanje lažjih kaznivih dejanj v Franciji in Nemčiji (V poenostavljenem kazenskem postopku pridobi vodilno vlogo javni tožilec, ki postane nekakšen »sodnik pred sodnikom«. Če je obdolženec priznal storitev kaznivega dejanja in krivdo, mu tožilec predlaga, da sprejme določeno sankcijo brez postopka. Če jo storilec sprejme, sodnik potrdi izrečeno sankcijo brez postopka in sankcija se lahko začne izvrševati. Ta postopek je lahko samo v pisni obliki, lahko pa je tudi usten. S tem postopkom se sojenje, kot klasična pristojnost sodnika, postopoma premešča v roke tožilca. Združevanje vlog tožilca in sodnika v eni osebi pa je v naprotju s 6. členom Evropske konvencije o človekovih pravicah in temeljnih svoboščinah. Edino opravičilo za sedanjo francosko in nemško prakso je predhodno priznanje obdolženca, čeprav je s tem prikrajšan za nekatere procesne garancije. Skrajšani postopek se lahko uporablja le za kazniva dejanja, za katera je predpisana denarna kazen ali zapor do petih let. V tem postopku je pomembno, da ne gre za prave kazenske sankcije, saj jih je obdolženec prostovoljno sprejel, pred tem pa je imel možnost pogajanja s tožilcem o predlagani kazenski sankciji.) – Bossan, J.: Pomen splošne družbene koristi v kazenskem postopku (V kazenskem postopku je v splošno družbeno korist tako hitra in pravična kazen kot varstvo obdolženčeve pravice do obrambe. Ker je vsako kaznivo dejanje napad na splošno priznane družbene vrednote, zasluži storilec družbeno sankcijo v skladu s kazenskim zakonikom. Splošni interes zastopa javni tožilec, ki skrbi, da se krivi storilci ustrezno preganjajo in kaznujejo.)

Revue pénitentiaire et de droit pénal, Paris, leto 2008, št. 2:

De Baynast, O.: Posvetovalni svet evropskih tožilcev (Svet ministrov 47 držav Sveta Evrope je na zasedanju julija leta 2005 ustanovil dva nova evropska pravosodna organa in sicer Posvetovalni svet evropskih tožilcev (CCPE) in Posvetovalni svet evropskih sodnikov (CCJE). Njuna prvenstvena naloga je svetovanje Svetu ministrov pri sprejemanju različnih deklaracij in konvencij in pri delu Evropskega sodišča za človeko-

ve pravice, kadar odloča o organizaciji pravosodja v državah Sveta Evrope. Organa sta sestavljena izključno iz tožilcev in sodnikov. Dosedanje delo konference evropskih javnih tožilcev je bilo usmerjeno pretežno na področje etike in deontologije tožilcev, manj pa na operativno sodelovanje na področju zatiranja mednarodne organizirane kriminalitete. Zato je Posvetovalni svet evropskih tožilcev novembra 2007 že sprejel stališča za izboljšanje mednarodnega sodelovanja v kazenskih zadevah.) - Mortet, L.: Nadzor nad francoskimi zapori (Leta 2007 je zakon vpeljal posebnega generalnega nadzornika zaporov, ki opravlja naloge iz Konvencije o preprečevanju mučenja in drugega krutega, nečloveškega ali ponižujočega kaznovanja. Po Konvenciji mora vsaka država ustanoviti neodvisen nacionalni organ za nadzor nad zapori. Po dosedanjem pravu so zapore že nadzorovali sodniki za izvrševanje kazni, preiskovalni sodniki, sodniki za mladoletnike, predsedniki sodišč, javni tožilci in različne inšpekcije za dejavnost posameznih zaporskih služb. Zapore neomejeno obiskujejo tudi poslanci francoskega parlamenta. Generalnega nadzornika zaporov čakajo obsežne naloge, predvsem bo moral zagotoviti boljše varstvo pravic zaprtih oseb in si prizadevati za izboljšanje materialnih pogojev za prestajanje zaporne kazni. Pri njegovem delu bo zlasti pomembna njegova neodvisnost od drugih državnih organov in celo od vlade. Ker ga imenuje predsednik države, odgovarja za svoje delo samo predsedniku države.) – Barnhard, S.: Relativnost in subjektivnost francoskega kazenskega sistema (Razlog za relativnost kazenskega sistema je v prvi vrsti velik delež neprijavljene in neodkrite kriminalitete ter policiji sicer prijavljena, vendar neraziskana kriminaliteta (40-60 %) oziroma kazniva dejanja z nezanimi storilci, naknadno pa se tem razlogom pridružijo še subjektivni razlogi. Tako policisti kot tožilci in sodniki so podvrženi procesom selekcije in diskriminacije pri obtoževanju in sojenju. V tej zvezi se govori o določenih filterih v pravosodnem sistemu, ki so v rokah policije, tožilstva in sodišč. Tožilec ima pred vložitvijo obtožnice številne možnosti za uporabo različnih alternativ, podobno možnost ima tudi sodnik, zlasti ko se odloča za izrek pogojne obsodbe, pri čemer prevladujejo njegova subjektivna prepričanja o nevarnosti kaznivega dejanja in storilca.)

Pripravil Franc Brinc

British Journal of Criminology, London, leto 2008, št. 6:

Bosworth, M., Guild, M.: Vladanje z nadzorovanjem migracij: varnost in državljanstvo v Britaniji (Vedno več mehanizmov mejnega nadzora je posledica procesa kriminalizacije tujcev. Nekateri kriminologi bi to dejstvo pojasnili tako, da država vse bolj ureja migracije s mehanizmi kazenskega prava. Vendar ni tako, saj ne gre preprosto za uporabo kaz-

novalnih strategij v migracijski politiki. Tujci niso zgolj v bolj ranljivem položaju kot britanski državljani, omejitve, ki veljajo za tujce, so tudi pomemben del novega diskurza državljanstva in nacionalizma. Zato bi morali kriminologi razširiti področje svojega raziskovanja na posledice dejstva, da politike nacionalne identitete, ki sicer težijo k solidarnosti in skupnim vrednotam, temeljijo na izločitvi vedno večjega dela prebivalstva.) - De Koster, W. in drugi: Vzpon kaznovalne države: neo-liberalizacija ali nova politična kultura? (Med izrečenimi kaznimi na zahodu je izrekanje zaporne kazni vedno pogostejše. To je mogoče razložiti z vseobsežnim procesom ekonomskega neo-liberalizma. Alternativna razlaga pa postavlja v ospredje novo politično kulturo. Longitudinalna primerjalna raziskava ugotavlja, da je v nekaterih državah sicer zaznati trend penalizacije, vendar to ni splošen trend. Ekonomske razlage sprememb pri izrekanju zaporne kazni se kažejo kot neustrezne. Zahteve nove desnice po družbenem redu, ki sicer ne izhajajo iz ekonomskega neo-liberalizma, ponujajo ustrežnejšo razlago. Visok delež izrekanja zaporne kazni je del desno-avtoritarne politične kulture.) - Vanstone, M.: Mednarodni izvori in zgodnji razvoj pogojnega odpusta: zgodnji primer politike transferja (Instituti pogojnega odpusta je nastal kot alternativa izvrševanju kazenskih sankcij na koncu 19. in v začetku 20. stoletja. Razvoj in zgodovino pogojnega odpusta gre umestiti v tedanje družbene, politične, kulturne in teoretične okoliščine ter še posebej v kontekst pojava kriminologije kot družboslovne znanosti.) - Loftus, B.: Pretrgana dominantna kultura: priznanje, zamera in politika sprememb v angleški policiji (V angleški policiji so raziskovali, kako večje politično priznanje kulturnih in spolnih identitet vpliva na notranjo kulturo. Odpor in resentment izražajo pretežno beli heteroseksualni policisti. Nasprotno stališče pa imajo policistke, policisti, ki pripadajo manjšinskim etničnim skupinam, ter policisti, ki so homoseksualci.) - Topping, J. R.: Odvratanje od znotraj: v skupnost usmerjeno policijsko delo in upravljanje z varnostjo na Severnem Irskem (Kompleksna situacija na Severnem Irskem otežuje v skupnost usmerjeno policijsko delo. Tovrstno policijsko delo ni uspešno zaradi institucionalnih razlogov znotraj same policije.) Wells, H.: Tehnična utrditev proti poštemu policistu: (ne)pošten postopek in avtomatično merjenje hitrosti (Z uporabo sodobne tehnologije vse bolj nadzorujemo in kaznujemo tvegano populacijo. Raziskovalci so ugotavljali, kakšne so izkušnje posameznikov, ki so se kot storilci soočili s kamerami za merjenje hitrosti. Vozniki svoje izkušnje pogosto opišejo tako, da se jim je postopek zdel nepošten in nepravilčen.) - Seddon, T., s sodel.: Tveganje, varnost in 'kriminalizacija' britanske politike v zvezi z drogami (Sodobna britanska politika drog se osredotoča na problematične uživalce drog, zlasti heroina in kokaina, ki so vpleteni v premoženjsko kriminaliteto. Cilj te politike je vzpostaviti povezave med sistemom kazenskega pravosodja in službami za zdravljenje odvisnikov, da bi se

zmanjšalo kriminaliteto, ki je povezana z drogami.) - Tata, C. in drugi: Pomoč in svetovanje v postopku odločanja o kazni: prizadevanje za 'kakovost' v poročilih pred izrekom kazni (Vsebina poročil, ki se izdelajo pred izrekom kazni obsojencu, je ključen dejavnik v postopku izrekanja kazni. Vendar se ne ve veliko o tem, kako sodniki berejo in razlagajo tovrstna poročila, ko v konkretnih zadevah odločajo o izbiri in višini kazni. Zato ni jasno, kako se razumevanje sodnikov ujema s tem, kar v svojih poročilih želijo povedati strokovnjaki. S tem vprašanjem se je ukvarjala štiriletna kvalitativna raziskava.) - Butler, M.: Kaj gledaš?: Spori med zaporniki in iskanje spoštovanja (Med odraslimi zaporniki prihaja do sporov, napadov, pretefov in groženj z nasiljem. Analizirane so bile pripovedi 40 zapornikov, pri čemer so ugotavljali, ali se določeni zaporniki pogosteje zapletajo v spore kot drugi zaradi psihološke potrebe, da ščitijo lastno identiteto. Kako zapornik razume in ustvarja podobo o samem sebi, lahko vpliva na to, koliko nasilen je.)

Journal of International Criminal Justice, Oxford, leto 2008, št. 4:

Sluiter, G.: Sojenje Karadžiću: dva procesna problema (Sojenje Karadžiću je nova priložnost za Mednarodno kazensko sodišče za nekdanjo Jugoslavijo, da pokaže sposobnost hitrega in poštenega sojenja v razvpitih in zapletenih zadevah. Mednarodno kazensko sodišče bo pri tem uspešno, če bo ustrezno razrešilo dva procesna problema. Prvič, veliki problemi so z obdolženci, ki se sami zagovarjajo. In drugič, kako Karadžiću zagotoviti spoštovanje domneve nedolžnosti in pravico do nepristranskega sojenja glede na pretekle zadeve, s katerimi se je sodišče ukvarjalo.) - Dehn, J. C.: Dovoljena perfidnost?: Analiza reševanja kolumbijskih talcev, prijete uporniških voditeljev in odziv sveta (Kolumbijske vojaške sile so julija 2008 zamaskirane v humanitarno misijo rešile 15 talcev, ki so bili v ujetništvu revolucionarne gverilske skupine. Pri tem so ujeli tudi dva pripadnika te revolucionarne skupine. Odziv humanitarnih organizacij in organizacij, ki se ukvarjajo s človekovimi pravicami, je bil v glavnem odobravajoč, četudi so se kolumbijski agenti pretvarjali, da so novinarji in humanitarni delavci. Mednarodno humanitarno pravo ščiti tovrstne subjekte prav zato, ker niso vojaki, udeleženi v vojaškem konfliktu.) - Pocar, F.: Diskurz zaključevanja ali nadaljevanja?: Ocenjevanje problemov in možnega razvoja pri ustvarjanju dediščine MKSJ (Mednarodno kazensko sodišče za nekdanjo Jugoslavijo se ukvarja z vprašanjem, kako zaključiti s svojim delom. Ključni problem je, kako zaključiti kazenske zadeve in obenem zagotoviti spoštovanje načela zakonitosti in preprečiti nekaznivost. Poleg tega si MKSJ prizadeva širiti svoje institucionalno vedenje in sodno prakso. V skladu s komplementarnostjo MKSJ prenaša zadeve na lokalne institucije. MKSJ je tudi spremenilo Pravila o po-

stopku in dokazih, tako da smejo lokalni subjekti pridobiti zaupen material sodišča. MKSJ s temi in drugimi mehanizmi uveljavlja strategijo nadaljnega ustvarjanja zapuščine sodišča v državah nekdanje Jugoslavije, kar naj bi olajšalo razvoj lokalnih institucij pri obravnavi številnih zadev, ki še čakajo na obravnavo.) - Møse, E.: Strategija zaključevanja MKSR – izzivi in možne rešitve (Mednarodno kazensko sodišče za Ruando bo do konca leta 2008 zaključilo skoraj 70 zadev obdolžencev. Pisanje sodb pa se bo zavleklo v leto 2009. Izzivi MKSR so: zaključiti tekoče zadeve, pričeti postopke še v nekaterih zadevah in izvesti aretacije določenih obtožencev. Nedavna aretacija treh obtožencev pomeni, da bo mogoče njihove postopke zaključiti šele leta 2009. Varnostni svet ZN je podaljšal mandat MKSR do leta 2009. Čas, ki je potreben za zaključitev dela MKSR, je odvisen od tega, ali bodo nekatere zadeve prenesene v obravnavo Ruande in ali bo prišlo do novih aretacij.) - Blattmann, R., Bowman, K.: Dosežki in problemi Mednarodnega kazenskega sodišča: pogled od znotraj (Pri analizi dosežkov in izzivov Mednarodnega kazenskega sodišča je treba upoštevati sui generis značilnosti Rimskega statuta. Poleg tega je treba umestiti stalno Mednarodno kazensko sodišče v institucionalni okvir preteklih in sedanjih mehanizmov mednarodnega sodstva. Med dosežki sodišča velja omeniti zagotavljanje pomoči žrtvam in pričam, vzpostavitev vitalne infrastrukture sodišča, uspešna pa je bila tudi obravnavo situacij v Demokratični republiki Kongo, Ugandi, Darfurju in Centralni afriški republiki. Kljub temu se sodišče sooča tudi s pomembnimi izzivi, med katerimi je zagotavljanje sodelovanja držav s sodiščem in varnost preiskovalcev.) - Schabas, W. A.: Tožilska diskrecija proti sodniškemu aktivizmu na Mednarodnem kazenskem sodišču (Tožilec Mednarodnega kazenskega sodišča je bil diskrecionaren pri izbiri situacij in zadev, ki jih je posredoval sodišču. Njegove odločitve je težko razložiti zgolj v povezavi s 17. in 35. členom Rimskega statuta, ki določata, da sta kriterija tožilčeve diskrecije teža zločina in interes pravičnosti. V nasprotju s prakso ad hoc mednarodnih kazenskih sodišč je opaziti, da tožilec stalnega mednarodnega kazenskega sodišča ravna v skladu z željami držav.)

Critical Criminology, Dordrecht, leto 2008, št. 4:

Sokoloff, N. J.: Širitev presečne paradigme zaradi boljšega razumevanja družinskega nasilja v skupnostih imigrantov (Preučevanje pretepenih temnopolnih žensk, ki so marginalizirane zaradi svoje rase, spola, seksualnosti, etnične pripadnosti, razredne pripadnosti in statusa tujk (t.i. presečni pristop), ponuja nove poti za razmišljanje o obravnavanju družinskega nasilja v imigrantskih skupnostih. Določene dinamike družinskega nasilja so značilnost tovrstnih skupnosti. Poleg tega te skupnosti na specifične načine obravnavajo družinsko nasilje. V teh pojavih je mogoče prepoznati tako

odrinjenost in marginaliziranost pretepenih imigrantskih žensk kot tudi njihovo upiranje in opolnomočenje.) - Welch, M.: Urejanje Iraka: razmišljanje o oblasti, diskurzu in neokolonializmu (Več let po okupaciji Iraka še ostaja odprto vprašanje relativne suverenosti te države. Glede na stopnjo političnega, ekonomskega in vojaškega nadzora ZDA se Irak pogosto šteje za neokolonialno državo. Raziskovanje konceptualnih temeljev neokolonializma posveča posebno pozornost diskurzu in biooblasti, ki vodita obnovo Iraka. Med drugim se ukvarja s državnimi zločini, posebej s spornimi ekonomskimi pristopi, ki jih mednarodno pravo in notranje pravo ZDA prepovedujeta. Umestitev tovrstnih kršitev v širši družbeni in pravni okvir razkrije stanje izjeme in institucionalizirano nekaznivost.) - Armstrong, E. G.: *Drug Court* kot postmoderna pravičnost (»Drug court« je poseben tribunal, ki se ukvarja s primeri nenasilnih zlorab drog po posebnem modelu, v katerem različne institucije sodelujejo, da bi se pomagalo storilcu pri ponovni vključitvi v družbo. Tovrstna institucija odraža postmoderno pravičnost in udejanja idejo odvratanja obravnave določene kriminalitete od sistema kazenskega pravosodja. »Drug court« in običajno kazensko sodišče s razlikujeta. Prvo deluje po načelu sodelovanja in povsem individualne obravnave, drugo pa uporablja pravila adversarnega postopka. Poleg tega so razlike v pojmovanju in razumevanju uživanja drog.) - Bohm, R. M.: Karl Marx in smrtna kazen (Marx se ni podrobneje ukvarjal s smrtno kaznijo. O smrtni kazni je pisal le v članku, ki ga je objavil 18. februarja 1853 v časopisu Daily Tribune, ki izhaja v New Yorku, pa še tu je svoj pogled na smrtno kazen zgolj nakazal. Vendar pa branje Marxa v širšem smislu lahko prispeva k razumevanju problema smrtno kazni. Odprava smrtno kazni sicer ne potrebuje marksistične utemeljitve, vendar pa tudi marksistični pogled podpira odpravo tovrstne kazni.) - Ducey, K. A.: Uporaba genocida iz leta 1994 v Ruandi za povezovanje kritične kriminologije in sociologije osvoboditve (Genocid, kakršen se je leta 1994 zgodil v Ruandi, je tema kriminološkega preučevanja, pri čemer velja povezati ideje kritične kriminologije s sociologijo osvoboditve.)

Theoretical Criminology, London, leto 2008, št. 3:

Hudson, B.: Razlika, raznolikost in kriminologija: kozmopolitska vizija (Kriminologija se s konstrukcij serije različnih »drugih« še ni premaknila k epistemologiji raznolikosti. Nastajajoča teorija kozmopolitanizma je bolje usklajena z empiričnimi realnostmi raznolikosti in globalizacije. Kozmopolitanizem poudarja univerzalnost pravic, saj je planet last vsega človeštva, ter predlaga, da bi pravičnost temeljila na stališču, da se na tujce ne odzivamo s sovraštvom.) - Webster, C.: Marginalizirana bela etnična pripadnost, rasa in kriminaliteta (Bela etničnost je na splošno nevidna in ni predmet razprav o rasizmu, kriminaliteti in pravičnosti. Na

splošno ne velja za problematično, razen kot potencialen vir rasizma. Na osnovi preučevanja bele etnične pripadnosti (*whiteness studies*) v ZDA in Angliji, ki se ukvarja z na rob odrinjenimi skupinami, je mogoče opredeliti označbe, kot so »podrazred«, »novi« priseljenci, »beli izmečki«. Te kažejo, da so nekateri belci pojmovani kot »manj beli« v primerjavi z drugimi. Rasizem, ki je uperjen zoper marginalizirane bele pripadnike delavskega razreda, je kriminaliziral te skupine na način, ki je podoben kriminalizaciji vidnih manjšin.) - Phillips, C.: Pogajanje identitet: etnična pripadnost in družbeni odnosi v institucijah za mladoletne prestopnike (Na osnovi osemmesečnega terenskega raziskovanja etnične pripadnosti, verske opredelitve in nacionalnosti mladoletnih prestopnikov se ugotavlja, kako zaporniki upravljajo z različnostjo in se o njej pogajajo. Pri tem rasizem učinkuje na raznolike in nasprotujoče načine.) - Kempa, M., Singh, A.-M.: Zasebna varnost, politična ekonomija in policijsko nadzorovanje rase: preverjanje globalne hipoteze na primeru Severne Afrike (Kaznovalne in disciplinarne značilnosti sodobne industrije varnosti odražajo in spodbujajo posebno in alarmantno idejo varnosti, da je mogoče zagotavljati obliko individualiziranega političnega miru, ki je skoraj popolnoma ločen od širših projektov zagotavljanja družbenega in ekonomskega miru.) - Weber, L., Bowling, B.: Drzni berači in globalni vagabundi: izberi, izloči, onesposobi (Poskus držav, da bi učinkovito nadzorovale neželeno prečkanje meja, je bistvena značilnost obdobja pozne modernosti. Vendar omejevanje čezmejne mobilnosti ni novost. V obdobju predindustrijske Anglije so bili »ljudje brez gospodarjev« oziroma »drzni berači« objekt strogih ukrepov, namenjenih omejevanju njihove mobilnosti. Mejni nadzor postane močnejši v obdobjih naglih strukturnih sprememb, ko ni institucij, ki bi bile zmožne ohraniti ekonomski in družbeni red. V globalno mobilni družbi so slabi potrošniki in sumljivi državljani najbolj verjetno zaznamovani z izključitvijo. Zgodovinska koncepcija »drugega« v podobi rase, razreda ali statusa tujca podpira sodobni kseno-rasizem.) - Iturralde, M.: Ukrepi za primer krize kazni in avtoritarni liberalizem: sodobni trendi v kolumbijski kriminalitetni politiki (Kazenskopравни mehanizmi v času krize zajemajo izjemne ukrepe in institucije za preiskovanje, preganjanje in kaznovanje najbolj nevarnih oblik kriminalitete. Normalizacija tovrstnih ukrepov kazni je skupaj z vzponom neoliberalizma v kolumbijski politiki in ekonomiji v zadnjem desetletju spodbudila vzpon avtoritarnega liberalizma. Ta politični model spodbuja hipertrofijo kaznovalne države in zmanjševanje socialne države. Etnične manjšine, staroselci in temnopolti so najbolj oškodovani zaradi družbene izločenosti in političnega nasilja. Postali so žrtve ne zgolj nezakonitih oboroženih akterjev, pač pa tudi kaznovalne politike kolumbijske vlade.)

Pripravila Polona Mozetič

Kriminologisches Journal, Weinheim, leto 2008, št. 3:

Legnaro, E. in drugi: Osebnostna motnja – diagnoza za ukrep psihoterapevtskega obravnavanja v izvrševanju kazenskih sankcij (Ocenjevanje ljudi na podlagi telesnih lastnosti ni v kriminologiji nič novega. Današnji biometrični pristopi se razlikujejo od »naivne« biometrije po svoji socialni funkcionalnosti. Avtor to utemeljuje z dvema temama. Prva je pripisovana individualizacija in drugo prepoznavanje tujcev ter varovanje meja med »nami« in »njimi«. Današnji biometriki težijo k temu, da bi zabrisali mejo med sumljivimi in nesumljivimi. Osebnostni identiteti pripisujejo nov pomen.) – Kretschmann, A.: Kritični pogled na kulturalno kriminologijo (Kulturalna kriminologija se je oblikovala sredi 90. let in naj bi bila nasprotje tradicionalni kriminologiji. Spremenjeni pogled na stroko se kaže v bolj »afirmativnem« obravnavanju storilcev kaznivih dejanj, v težnji po odrekanju opravilne legitimnosti političnim avtoritetam, pripisovanju legitimnosti »kriminalcem«, preimenovanju »zločincev« v storilce.)

Monatsschrift für Kriminologie und Strafrechtsreform, Köln, leto 2008, št. 4:

Marneros, A. in drugi: Sociografsko ozadje umorov v partnerskem razmerju (Morilci partnerjev so - v primerjavi z drugimi storilci umorov in ubojev – starejši, imajo boljše šolsko izobrazbo in so poklicno višje usposobljeni ter praviloma živijo v tesni partnerski skupnosti. V njihovih primarnih družinah sporov običajno niso reševali na nasilen način, storilci tudi niso kazali znamenj disocialnega vedenja, največkrat tudi ni šlo za brezposelne osebe. Po psihiatrični diagnozi pa se morilci partnerjev praviloma ne razlikujejo od ostalih storilcev kaznivih dejanj zoper življenje in telo. Pri obeh skupinah je pogost problem alkoholizem in osebnostna motenost.) – Rehder, U.; Suhling, S.: Povratništvo storilcev spolnih kaznivih dejanj po odpustu s prestajanja kazni (V nemškem prostoru je malo raziskav o povratku k spolnim deliktom. Študijo, o kateri avtorja poročata v tem članku, je zajela 244 storilcev, pri katerih so 15 let po odpustu iz zaporu preučevali, ali so in na kakšen način so ponovili kaznivo dejanje. Ugotovili so, da je bilo med storilci 12 % povratnikov, kar je nekoliko manj, kot so pričakovali.) – Stelly, W.; Walter, J.: Omilitev izvrševanja kazenskih sankcij (Milejše izvrševanje kazenskih sankcij je eno izmed najvažnejših sredstev za preprečevanje težjih škodljivih posledic odvzema prostosti. Na drugi strani pa je resocializacijskih programov v zaporih vedno manj. Empirični podatki v praksi uvajanja omilitev v izvrševanje kazenskih sankcij za mladoletnike govorijo le o poskusih, ki »tipajo«, kako in koliko naj bi se te spremembe izvajale in koliko bi bile uspešne.) – Taubner, S.: Ali imamo vpogled v poravnavo škode (Raziskava se je ukvarjala z mladoletnimi prestopniki, ki so bili vključeni v postopek poravnave škode, povzročene s kaznivimi dejanji.)

Statistična in kvalitativna analiza je pokazala, da seznanitev storilca s škodnimi posledicami vpliva na njegovo nadaljnje obravnavanje in na korist, ki jo prinese poravnava.)

Monatsschrift für Kriminologie und Strafrechtsreform, Köln, leto 2008, št. 5:

Krott, E. in drugi: Diagnoza osebnostne motenosti in izrek ukrepa psihoterapevtskega obravnavanja v izvrševanju kazenskih sankcij (V raziskovalne namene so preselili 74 odraslih nasilnih storilcev kaznivih dejanj iz zapora v socialnoterapevtske ustanove. Pred tem so ugotovili, da niti osebnostne motnje niti znaki psihopatologije in niti število storjenih kaznivih dejanj niso pogoj za napotitev na psihoterapevtsko obravnavanje. To je pomemben podatek tako za zagovornike tretmanske ideje kot za nasprotnike tovrstnega obravnavanja. Osebnostno moteni so bili razpršeni po različnih zavodih za prestajanje kazni.)

Gosudarstvo i pravo, Moskva, leto 2008, št. 7:

Vedernikova, O.N.: Teorija in praksa boja s kriminaliteto – skandinavski kazenskoopravni in kriminološki model (V Evropi je nekaj držav, za katere so značilni posebni pogledi na vzroke za kazniva dejanja in odzive nanje ter kazenskoopravne norme, ki se močno razlikujejo od ostalih držav. Dansko, Norveško in Švedsko so že od nekdaj združevali tesna kulturna bližina, podobnost jezikov, odsotnost resnejših političnih nesoglasij, skupen zemljepisni prostor. H kriminalitetni politiki je svoje prispevala tudi socialno usmerjena notranja politika. Vsa javnost sodeluje v programih za preprečevanje kriminalitete, ki jih odlikuje humanost, mile kazni, poudarek na neformalnem družbenem nadzorstvu. V zvezi z mladino pa je »glavni socialno-politični cilj države vsakemu otroku in mladostniku zagotoviti najboljše pogoje za razvoj in življenje.« V kriminologiji je vodilna ideja norveškega kriminologa Nielsa Christija, da je bistvo vsakega kaznovanja zadajanje bolečin in trpljenja, poglobitna naloga kazenskega prava pa je odvzeti kazni bolečino. Kazensko pravo in pravosodje skandinavskih držav imata pomembno, vendar ne temeljne naloge v boju s kriminaliteto. Bolj pomembno je izboljšati življenjski nivo ljudi, razvijati kulturo in dvigniti družbeno moralo. Največ uspeha je tam, kjer so kaznovalni ukrepi le dopolnilo socialno-ekonomskih, kazenska politika pa se uresničuje z učinkovito socialno preobrazbo.

Gosudarstvo i pravo, Moskva, leto 2008, št. 9:

Brinčuk, M. M.: Zagotavljanje varnosti okolja kot pravna kategorija (Poleg ustave urejajo varstvo okolja številni zakoni

in podzakonske določbe. Vrsta republik Ruske federacije pa ima še svoje posebne zakone, ki urejajo to področje. Zvezni zakon opredeljuje ekološko varnost kot zaščito naravnega okolja in življenjsko pomembnih interesov človeka pred možnimi škodljivimi vplivi gospodarstva in drugih dejavnosti. Avtor članka razčlenjuje razlike med »zagotavljanjem varnosti okolja« in »varstvom okolja«. Ugotavlja, da država še ni oblikovala utemeljenih in prepričljivih stališč, ki bi pričala o samostojni pravni vsebini »zagotavljanja varnosti okolja.«) – Truhin, A.: Neposredna in posredna udeležba pri izvrševanju kaznivih dejanj (Neposredna udeležba je nevarnejša oblika sodelovanja v kaznivem delovanju v primerjavi s posredno udeležbo, zato je tudi odgovornost sotorilca večja. Za razlikovanje kazenske odgovornosti v zvezi s sotorilstvom so pomembni ne le načini, temveč tudi oblike soudeležbe. Pisec našteva tri načine neposredne udeležbe v kaznivem dejanju – neposredna uporaba drugih oseb, neposredno sodelovanje – in tri načine posrednega sotorilstva – spodbujanje h kaznivemu dejanju, organizacija v fazi pripravljanja kaznivega dejanja in pomoč pri izvršitvi).

Pripravila Marija Milenković